لە کوردستان یادی دامەزراندنی دادگایی تاوانی نێودەوڵەتی ICC کرایەوە و داوا کرا عێراق ببێتە ئەندامی ئەو دادگایە و تاوانبارە کوردەکانی ئەنفال دادگایی بکرێن

ئەمساڵ َیش 2026-7-17 وەك ساڵانی رابردوو, لە یادی 24 ساڵەی دەست بەکاربوونی دادگای تاوانی نێودەوڵەتیدا ICC کۆمەڵێك چالاکی جۆراو جۆرمان ئەنجامدا لە شارەکانی هەڵەبجە, چەمچەماڵ , کەرکووك, هەولێر, سلێمانی و رزگاری و … .
لە چالاکییەکاندا بەیاننامەی تۆڕی KONCICC خوێنرایەوە , سەردانی نووسینگەی پەرلەمانی عێراق کرا, داواکاری بۆ ئەندام بوونی عێراق لەو دادگایە کرا.
هەروەها پشتگیری لەو هەڵمەتە جیهانییە کرا بۆ بەخشینی نۆبڵی ئاشتی بۆ ICC کرا, کە ئێستا لە بەردەم هەڕەشەی تووندایە.
ئەم دادگایە تاکە زەمانەتە بۆ رێگری لە جینۆسایدکردنی گەلەکەمان لە ئایندە, لە کۆی چالاکییەکاندا سوپاسی ICC و OPCW کرا, تایبەت بەو هەموو خزمەتەی پێشکەش مرۆقایەتیان کرد لە بەرەو رووبونەوەی چەکی کیمیای و جینۆساید, کە ئێمەی خەڵکی کوردستان قوربانی یەکەمی ئەو تاوانەین لە جیهاندا.

لە یادی 28 ساڵەی رۆژی دادپەروەری تاوانکاری جیهانیدا
یاداوەری, راستی, دادپەروەری

پەیماننامەی ڕۆما کە 27 ساڵ لەمەوپێش و لە 1998-7-17 بریاری لەسەر دراوە, تا ئێستا چەندین جار هەموارکراوەتەوە و 24ساڵ لەمەوپێش و لە یەکی یۆلی 2002 ەوە دەستی بەکار کردووەو 124 دەوڵەت پەسندی پەیماننامەکە و دادگاکەیان کردووەو هەنووکە ئەندامن تیایدا.
عێراق لە رێکەوتی 2005-2-15 بەو ڕێککەوتنەوە پەیوەست بووە، بەڵام بێ هیچ ڕوونکردنەوەیەك دوای دوو هەفتە پاشەکشەی لێکردووە.

24 ساڵە ئەم دادگایە بەهەموو کەموکوڕیەکان و ئەو ڕەخنانەی لێی گرتراوە بەتە بەربەستێك تا رادەیەك هەستپێکراو لەبەردەم ئەنجامدانی تاوانە زەقەکان و تا رادەیەك کەمکردنەوەیان, لەم پێناوەدا ئێمە زیاتر لە 21 ساڵە بێ پسانەوە کار بۆ بە ئەندام بوونی عێراق لە دادگای تاوانی نێو دەوڵەتی دەکەین.
لە یادی 28 ساڵەی بڕیاری پێکهێنانی دادگاکەو 24 ساڵەی دەست بەکار بوونی و ڕۆژی دادپەروەری تاوانکاری جیهانی, وەك گەلی کوردستان بە هەموو پێکهاتەکانیەوە, لە هەموو گەلانی دیکە زیاتر پێویستمان بە دادگایەکی جیهانی وا هەیە بۆ ئەوەی ڕێگری بکات لە تراژیدییەکانی رابردوو و هەڕەشەی دوژمنکارانەی دەرەکی, بۆیە داواکارین:

- عێراق پەیماننامەی ڕۆما واژۆ بکات و بە زووترین کات پەیوەست بوونی خۆی بە دادگای تاوانی نێودەوڵەتی رابگەیەنێت, بۆ ئەوەی دڵنەوایمان بداتێ عێراقی ئەمڕۆ و ئایندە جیایە لە عێراقی تاوان و جینۆسایدی پێشوو, بۆ ئەم مەبەستە پێویستە پەرلەمانی عێراق بە ڕۆڵی خۆی هەڵبستێت و فشار بکات بۆ ئەندامبوونی عێراق لەم دادگایە.
- حکومەتی عێراق و پەرلەمانی عێراق فشار بخەنە سەر حکومەتی هەرێمی کوردستان 258 تۆمەتباری ئەنفال دادگایی بکرێن, ئەوانەشی ناویان لە لیستەکەدا نییە و بەشداری تاوانیان کردووە زیاد بکرێن.
- حکومەتی عێراقی هەموو ئەوانەی وەك تۆمەتبار ناویان لە کەیسەکانی جینۆسایدی خەڵکی کوردستان و عێراق هاتووە دادگایی بکات, لیستەکانیان ڕێك بخاتەوە بەناوی چواری و ناوی دایك و بیداتە پۆلیسی ئەنتەرپول.
- حکومەتی عێراقی قەرەبووی مادی و مەعنەوی قوربانیانی ڕژێمی پێشوو بکاتەوە بێ جیاوازی, لە داوای لێبوردن کردن لێیان و قەرەبووی مادی بێجیاوازی.
- حکومەتی عێراقی پێشوازی لە هیچ کەسێك نەکات لە لایەن دادگای تاوانی نێودەوڵەتییەوە داواکراو بێت, یان گومان لێکراو بێت بەو تاوانانەی لە تایبەتمەندی دادگای ناوبراوە.
- پەلە بکرێت لە هێنانەوەی روفاتی قوربانیانی گۆڕە بە کۆمەڵەکان و پشکنینیان بۆ بکرێت بۆ ناسینەوەیان, بۆ ئەم مەبەستە پەلە بکرێت لە هێنانەوە روفاتەکانی پزیشکی دادوەری
.
- دادگاییکردنی حەجاج هەنگاوێکی گەورە بوو بۆ

قەر□ بووکردنەوەی قوربانیان, دەبێت ببێتە دەستپێکی دادگاییکردنی سەرجەم تۆمەتبارانی تاوانبارانی پرۆسەی ئەنفال و کەیسەکانی دی بێجیاوازی.

تۆڕی هاوپەیمانی رێکخراوە کوردستانییەکان لە پێناو دادگای تاوانی نێو دەوڵەتی
Kurdish organizations Network coalition for the International Criminal court (KONCICC)
17-7-2026